

הצפון הישן

ישי שפירא קלטר

המכון הצרפתי שמחים לבשר על פתיחת התערוכה 'הצפון הישן', תערוכת יחיד חדשה של האמן ישי שפירא קלטר. בתערוכה יציג קלטר את האובייקט האוצרותי 'התבונה מערערת על הקדושה' אשר ממשיך את עיסוקו בערעור וקשירה של הגדרות מקובלות המבדילות בין תפקיד האמן, האוצר או האספן.

פרקים שלמים בתולדות האמנות נכתבו במאות השנים האחרונות אודות חייהן של קומץ עבודות אמנות בעוד שמאות עבודות שנוצרו במהלך חייהם של אמנים נותרו ללא תיעוד. המסקנה המתבקשת מכך היא כי היכולת האנושית לתפוש פרקים בזמן ולייצג אותם כחלק מהיסטוריה משמעותית הינה מוגבלת. מה גם שכל אמן או אמנית 'חשובים' יוצרים עבודות בעלות ערך שונה ומשתנה- יהיה זה ערך אמנותי, אסתטי, מוסרי, כלכלי, אינטלקטואלי, היסטורי וכדומה. בתוכן עבודות שמצאו עצמן באוסף חשוב, או שנכתבו עליהן מספר רב של מאמרים שצרבו אותן בתודעה האנושית. לעומתן, עבודה 'מינורית' של אותו אמן ידוע הנמצאת במחברת סקיצות, במקרים רבים נשארת עלומה. שגם בעבודות של אמנים שזכו להכרה יש היררכיה המשקפת קטגוריות שיפוט טעם מגוונות אשר משתנות מעת לעת בסקאלה דמיונית שנועדה להיות מדד המבדיל בין 'חשוב לאין שיעור' ועד לדבר מה שאינו חשוב כלל. ישנן עבודות ששפר גורלן ונחשבות לבעלות מעמד רם שכן הוצגו ונאספו על ידי מוזיאונים חשובים עוד בחיי האמנית או האמן. אלה יזכו לתנאי שימור והכרה ציבורית ולכן סביר שהשפעתן על הדורות הבאים של העוסקים באמנות ובמקרים יוצאי דופן אפילו על הציבור הרחב תהיה גדולה. חייהן יהיו ארוכים מתוחלת חייהם של מי שיצר אותן. עבודות אמנות אלה מייצרות עבור ציוויליזציות שלמות מכנה משותף רחב - אופקי ואנכי כאחד.

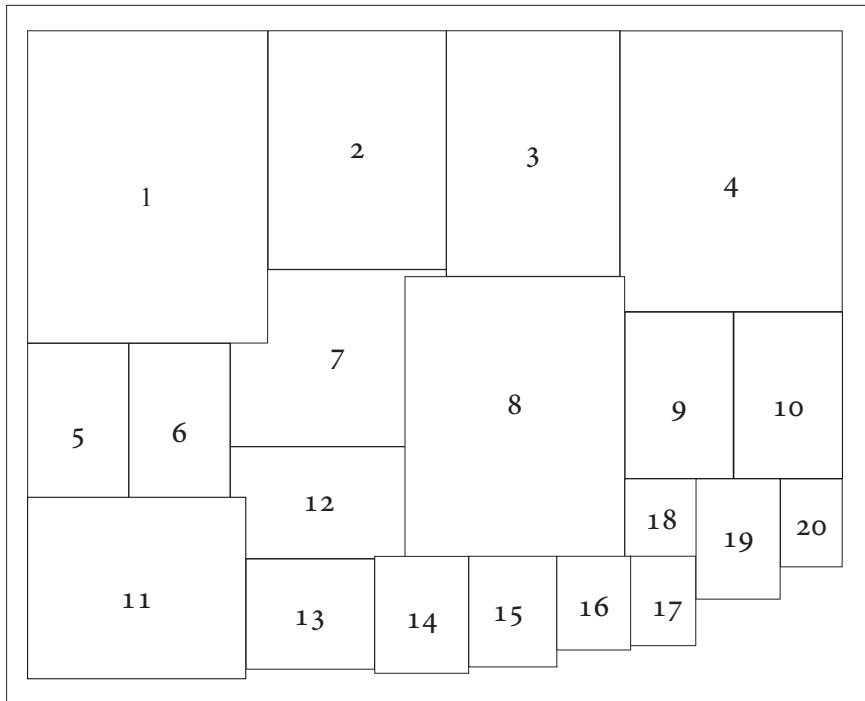
העבודות שבתחתית הסקאלה עוברות דרך פתלתלה, וסיפורן איננו נטוע בקונבנציות. הן חיות בשוק האמנות המשני וסופגות את כתמי הזיעה של העולם. כשהעולם מתחמם הן מצהיבות. כשהלחות גוברת הן דוהות, מעבישות, מתפרקות, מוכתמות, או מתכלות. הן מתפררות תוך כדי שהן עוברות מידו של סוחר אחד לידי של סוחר אחר. עבודות אמנות אלו הופכות לקישוט בחדר עבודה או בסלון, עוברות בירושה והסיפור שלהן חף ממלכתיות. הן למעשה סיפור פיוטי קטנטן של חפץ. נוכחותן מהווה עדות לחיים בבית, במרתף, בביודעם או בארגו מאובן. חייהן כשל דפים שעפים ברוח. מדובר בעבודות שדרך כלל גם בזמן יצירתן, לא נחשבו למאזויריות על ידי האמנית או האמן עצמם גם אם אלו נחשבו מאזויריים. עבודות אמנות מסוג זה מובנות כ'נחותות' ועל כן הפכו לשאריות אומללות, סימנים של פעולה אגבית, מחשבה, ג'סטו או זכרון של מפגש - סימן לחיים שהיו ואינם עוד.

'הצפון הישן', תערוכתו של ישי שפירא קלטר במכון הצרפתי היא לכאורה תערוכת רישום קבוצתית של טובי הציירים הישראליים שפעלו ונפטרו במאה ה-20. עבודותיהם שמתארות דימוי אישה או גופים במעבר הן כעת חומר גלם ביצירתו של קלטר שבמהלך החודשים האחרונים רכש אותן במכירות פומביות בשוק המשני של האמנות התל אביבית, מעזבונות בצפון הישן וממרתפים עבשים ברחוב בן יהודה. רישומים אלו שוחררו ולוכדו לכדי אובייקט אוצרותי אחד - 'התבונה מערערת על הקדושה' - אשר ממשיך את עיסוקו של קלטר בערעור וקשירה של הגדרות מקובלות המבדילות בין תפקיד האמן, האוצר או האספן. לאורך השנים האחרונות עבודתו של קלטר עושה שימוש במדיום האוצרותי כמדיום אמנותי ומעמיקה שאלות של תחומי אחריות, ארגון וקהילתיות.

ישי שפירא קלטר (1986) חי ועובד בתל-אביב, הוא אמן ומייסד חלל התערוכות הנווד וינטלטור. האמן השתתף בתכניות שהות אמן שונות ביניהן בסיטה אינטרנשיונל דו אר, פריז בשנת 2019. את לימודי התואר השני סיים בתכנית הסטודיו של האנטר קולג', ניו-יורק - תחת הדרכתו של תיאורטיקן האמנות פרופ' תירי דה דוו (2017). את לימודי התואר הראשון סיים בהצטיינות בבצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב, ירושלים (2013). במסגרת הלימודים השתתף בתכנית חילופי הסטודנטים באקדמיה לאמנות גבוהה סלייד בלונדון (2011). עבודותיו של ישי שפירא קלטר הוצגו בחללים שונים בישראל ובעולם, בתערוכות יחיד ותערוכות קבוצתיות, ביניהן, המכון הצרפתי, תל אביב (2021); המרכז לאמנות עכשווית, תל אביב (2020); גלריה רו-ארט, תל אביב (2019), (2017, 2015); ארט-או-ראמה, מארסיי, צרפת (2019); ארט באזל, באזל, שוויץ (2019); פלסמן פרודווי, פריז, צרפת (2019); פופווישנו אוף-פייר, בריסל, בלגיה (2018); אינדיה ארט פייר, ניו דלהי, הודו (2017); ארט מרקט בודפשט, בודפשט, הונגריה (2017); גלריה ויינטי קוואטרו סייטה, סאן חוזה, קוסטה ריקה (2017); יאראט מרכז לאמנות עכשווית, באקו, אזרבייג'ן (2016); ווסט ספייס, מלבורן, אוסטרליה (2015); גלריית המדרשה - הירקון 19, תל-אביב, ישראל (2015); ביתן הלנה רובינשטיין לאמנות עכשווית, מוזיאון תל-אביב, תל-אביב, ישראל (2014); מובי - מוזיאון ע"ש בן-ארי, בת-ים, ישראל (2013) ועוד. שפירא קלטר קיבל פרסים, מענקים ומלגות, ביניהם, מענק לתערוכה מטעם ארטיס, מענק מקרן רבינוביץ', מענקים מטעם המפעל לפרויקטים מיוחדים של עיריית תל-אביב, מענקים מטעם מפעל הפיס, פרסי הצטיינות מטעם בצלאל, מלגת לימודים מטעם ג'ין ואלברט נרקן, מלגה מהאנטר קולג', מענק מחקר מטעם אסיילום ארטס ועוד. ישי שפירא קלטר מרצה על אמנות מודרנית ועכשווית במוזיאון תל אביב ומלמד בתכניות השונות של בית ליבלינג. במהלך השנה הקרובה ישי שפירא קלטר יציג תערוכות בשיתוף פעולה עם מוזיאון תל אביב ובדורטמונדר קונסטורייין בגרמניה.

התבונה מערערת על הקדושה 1935-2021. אובייקט אוצרותי, 190x155 ס"מ

ישי שפירא קלטר

1. יצחק פרנקל (1899-1991), כותרת לא ידועה, 1964. טוש על נייר, 45x32 ס"מ
2. יחזקאל שטרייכמן (1906-1993), כותרת לא ידועה, 1935. פחם על נייר אריזה, 51x37 ס"מ
3. שמואל עובדיהו (1892-1963), כותרת לא ידועה, שנה לא ידועה. טוש על קרטון, 51x36 ס"מ
4. אביגדור סטימצקי (1908-1989), כותרת לא ידועה, שנה לא ידועה. עיפרון על נייר, 43x32 ס"מ
5. בתיה ליסנסקי (1899-1992), כותרת לא ידועה, 1973. עיפרון על נייר, 33x21 ס"מ
6. זיאק (מורי) קתמור (1938-2001), כותרת לא ידועה, 1964. דיו על נייר, 32.5x21 ס"מ
7. אבא פניכל (1906-1986), כותרת לא ידועה, שנה לא ידועה. פחם על נייר, 35x42.8 ס"מ
8. בלה ברייזל (1929-1982), מבחן שמש מקורי, שנה לא ידועה. שמן על נייר, 50x38.5 ס"מ
9. בתיה ליסנסקי (1899-1992), כותרת לא ידועה, 1962. עיפרון על נייר, 34.5x24.5 ס"מ
10. בתיה ליסנסקי (1899-1992), כותרת לא ידועה, 1975. עיפרון על נייר, 34.5x24.5 ס"מ
11. אריה לובין (1896-1980), כותרת לא ידועה, שנה לא ידועה. עיפרון על נייר, 23x30 ס"מ
12. דוד הנדלר (1904-1964), כותרת לא ידועה, שנה לא ידועה. דיו ואקוורל על נייר, 25x35 ס"מ
13. משה שטרנשווס (1903-1992), כותרת לא ידועה, שנה לא ידועה. עיפרון, טוש ועט על נייר, 21x25 ס"מ
14. אהרון כהנא (1905-1967), כותרת לא ידועה, 1958. פחם, עיפרון ואקוורל על נייר. 19x13.5 ס"מ
15. סולטנה סורג'ין (1900-1962), כותרת לא ידועה, שנה לא ידועה. פסטל על נייר, 18x13 ס"מ
16. יעקב שטיינהרדט (1887-1968), כותרת לא ידועה, שנה לא ידועה. עיפרון על נייר, 19x13 ס"מ
17. מיכאל ארגוב (1920-1982), כותרת לא ידועה, שנה לא ידועה. דיו על נייר, 17x12.5 ס"מ
18. אהרון גלעדי (1907-1993), כותרת לא ידועה, שנה לא ידועה. עט על נייר, 12x13.5 ס"מ
19. צבי מאירוביץ' (1911-1974), כותרת לא ידועה, שנה לא ידועה. עט על נייר, 14.2x10.2 ס"מ
20. זיגמונד שרטור (1896-1977), כותרת לא ידועה, שנה לא ידועה. עט ועיפרון על נייר, 18.3x13.6 ס"מ